

บทคัดย่อ

เรื่อง : แนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา
ของกรมกิจการชายแดนทหาร

โดย : พันเอก ดำรงค์ จันทร์กาบ

สาขาวิชา : ยุทธศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : นาวาอากาศเอก

(วรชาติ สัตยเลขา)

สิงหาคม ๒๕๖๓

รัฐบาลไทยและกัมพูชาเริ่มมีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างจริงจังและได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่ชายแดน จึงได้จัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนขึ้น แต่เมื่อนำมาปฏิบัติเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วพบว่าการทำงานของกลไกในแต่ละระดับยังขาดความสมบูรณ์ตามแนวความคิดที่วางไว้จึงได้ทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาความเป็นมาของการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ๒) ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา และ ๓) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ของกรมกิจการชายแดนทหาร วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตามกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดน จำนวน ๙ คน เครื่องมือในการวิจัย คือการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การตีความจากข้อมูลที่เชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย ๑) การดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนในปัจจุบันพบว่าปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และความสัมพันธ์ผ่านกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดน ๒) สภาพปัญหาการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา มี ๒ ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกลไกยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกลไกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่มีการทบทวนความตกลง กรอบการเจรจา หรือองค์ประกอบร่วมกัน และการแปลงนโยบายไปสู่ปฏิบัติขาดความสมบูรณ์ รวมถึงไม่มีการประชุมกลไกระดับผู้บัญชาการทหารสูงสุด และ ๓) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๒ ประเด็น ได้แก่ ควรมีการปรับโครงสร้างทบทวนความตกลงตั้งแต่กรอบการเจรจาและเรื่องที่เจรจาให้มีความเหมาะสม และให้มีการกำกับดูแลติดตามผลัดต้นนโยบายต่างๆ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และรื้อฟื้นการประชุมกลไกระดับผู้บัญชาการทหารสูงสุดไทย - กัมพูชา หรือ BPKC

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเห็นว่ารัฐบาลควรกำหนดนโยบายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกมิติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับปรับโครงสร้างให้กรมกิจการชายแดนทหารเป็น

หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงหรืออยู่ภายใต้กำกับดูแลของหน่วยระดับนโยบายด้านชายแดน เพื่อให้สามารถเสนอแนะและร่วมกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนควรมีการนำแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนไปทดลองใช้เพื่อได้ทราบว่าสิ่งที่ศึกษามีความเป็นไปได้เพียงใด และควรจะพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

Keywords : พัฒนาความร่วมมือ ความร่วมมือด้านความมั่นคง